

Sygn. akt I.Ca 217/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Antoni Czeszkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Joanna Walczuk SO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	sekr. sądowy Wioletta Mierzejewska

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2013 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. S., E. P., M. C. i H. P.

przeciwko (...) SA w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Zakładu (...)

SA w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach

z dnia 28 marca 2013r. sygn. akt I C 593/12

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1800 zł tytułem kosztów postępowania przed Sądem II-ej instancji.

Sygn. akt: I. Ca. 217/13

UZASADNIENIE

Powódka B. S. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. z pozwem o zapłatę kwoty 30.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej doznała w związku ze śmiercią swego brata – D. P. (1) w wypadku komunikacyjnym z dnia 10 czerwca 1998 r. Jednocześnie domagała się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty z dnia 10 maja 2012 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 600/12 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach uwzględnił w całości powództwo.

Od orzeczenia powyższego pozwany (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw, zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu.

Argumentując swe stanowisko przyznał, iż udzielał ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC sprawcy wypadku komunikacyjnego, wskutek którego śmierć odniósł brat powódki D. P. (1). Podniósł jednak, iż w dacie tego wypadku brak było przepisu usprawiedliwiającego przypisanie mu odpowiedzialności z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej w wyniku śmierci D. P. (1) doznali członkowie jego najbliższej rodziny, w tym powódka. Za podstawę taką, według pozwanego, nie może być uznany przywoływany w uzasadnieniu pozwu art. 24 § 1 kc w zw. z art. 448 kc. W katalogu dóbr chronionych odpowiedzialnością OC, wskazanym w art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, mieści się bowiem zdrowie i życie osoby poszkodowanej w wypadku drogowym, a nie dobra osobiste członków jej rodziny. W powyższym stanie rzeczy, według pozwanego, nie może on względem powódki ponosić odpowiedzialności co do zasady. Również wysokość dochodzonego przez powódkę żądania pozwany ocenił jako zawyżoną, nie przedstawiając jednak w tym zakresie szerszej argumentacji.

Następnie, z pozwem o zapłatę kwoty 30.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, w oparciu o taką samą podstawę faktyczną i prawną jak B. S., przeciwko (...) S.A. w W. wystąpiła powódka M. C. (siostra zmarłego D. P. (1)), domagając się jednocześnie zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty z dnia 10 maja 2012 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 602/12 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach żądanie pozwu M. C. uwzględnił w całości.

Od tego orzeczenia pozwany (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw, zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu. Przedstawiając swe stanowisko w sprawie pozwany powtórzył stanowisko zaprezentowane w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego na skutek pozwu wniesionego przez powódkę B. S..

Następnie, z pozwem o zapłatę kwoty 50.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w oparciu o taką samą podstawę faktyczną i prawną jak B. S., przeciwko (...) S.A. w W. wystąpił powód E. P. (ojciec zmarłego D. P. (1)), domagając się jednocześnie zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty z dnia 23 maja 2012 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 599/12 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach żądanie pozwu E. P. uwzględnił w całości.

Od powyższego orzeczenia pozwany (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw, zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu, opierając się na tych samych argumentach, co wyżej wskazano. Dodatkowo, pozwany podniósł też zarzut przyczynienia się zmarłego D. P. (1) do powstania szkody oparty na twierdzeniu, iż wykonując manewr skrętu w lewo naruszył zasady ruchu drogowego.

Następnie, z pozwem o zapłatę kwoty 50.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w oparciu o taką samą podstawę faktyczną i prawną jak B. S., przeciwko (...) S.A. w W. wystąpiła powódka H. P. (matka zmarłego D. P. (1)), domagając się jednocześnie zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty z dnia 23 maja 2012 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 599/12 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach uwzględnił w całości powództwo.

Od powyższego orzeczenia, pozwany (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw, zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu. Przedstawiając swe stanowisko w sprawie pozwany powtórzył dotychczas reprezentowane stanowisko.

W toku postępowania, pozwany podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego D. P. (1) do powstania szkody. Podniósł też, iż żądania powodów zostały zaspokojone poprzez wypłatę kwoty 39.900,00 zł powodowi E. P..

Wyrokiem z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie o sygn. akt: I. C. 593/13 Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanego: na rzecz powódki B. S. kwotę 13.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo; na rzecz powódki M. C. kwotę 13.500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo, na rzecz powódki H. P. kwotę 36.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo; na rzecz powoda E. P. kwotę 36.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo oraz orzekł, że koszty postępowania strony ponoszą stosownie do wyniku sprawy, których szczegółowe ich wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne:

Dnia 10 czerwca 1998 r., około godziny 19.40, na drodze S.-J., doszło do wypadku drogowego, który spowodował znajdujący się w stanie nietrzeźwości i jadący z prędkością około 124 km/h B. D., kierujący samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...). W wyniku tego wypadku śmierć poniósł D. P. (1), również znajdujący się w stanie nietrzeźwości i poruszający przy osi rowerem oraz – w chwili zdarzenia – wykonujący niesygnalizowany uprzednio manewr skrętu w lewo.

W dacie wypadku B. D. korzystał z ochrony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. w W..

D. P. (1), w dacie wypadku miał lat 19, był bezdzietnym kawalerem. Zamieszkiwał wraz z rodzicami na gospodarstwie rolnym w J.. Miał sześcioro rodzeństwa, w tym siostry M. C. i B. S.. Był najstarszym dzieckiem swoich rodziców – E. i H. małż. P.. D. P. (2) stanowił wsparcie tak dla swego rodzeństwa (opiekując się nim, stanowiąc dla niego przykład, udzielając mu rad) jak i rodziców (będąc podporą w prowadzonym przez nich gospodarstwie rolnym). W gospodarstwie tym zresztą, od 1993 r. kiedy to E. P. doznał zawału serca, D. P. (1) zaczął odgrywać coraz istotniejszą rolę – potrafił je praktycznie samodzielnie poprowadzić. W przyszłości miał przejąć gospodarstwo w zamian za opiekę nad rodzicami.

W dacie wypadku B. S. miała lat 16, zaś M. C. - 14. Obie były bardzo zżyte z D. P. (1), który – jako starszy brat – stanowił dla nich wzór, pomagał im w obowiązkach domowych, udzielał rad. Śmierć D. P. (1) stanowiła dla B. S. i M. C. silne przeżycie emocjonalne. Odczuwały pustkę i żal, w szczególności w okresie uroczystości rodzinnych i świąt. Proces ich żałoby przebiegł charakterystycznie dla kulturowo przyjętego, bez powikłań.

W dacie wypadku E. P. miał lat 48. Śmierć syna D. wywołała u niego silny uraz psychiczny, dotkliwy ból i cierpienie. Wszystko to doprowadziło go do próby samobójczej. Mimo upływu lat, w dalszym ciągu pozostaje przygnębiony śmiercią syna i rozżalony faktem, iż to nie jemu jako najstarszemu dziecku przekaze gospodarstwo rolne i to nie od niego jako najstarszego dziecka otrzyma pomoc na starość. Powyższy stan pogłębia okoliczność braku dobrego kontaktu z pozostałymi dziećmi.

W dacie wypadku H. P. miała 44 lata. Bardzo przeżyła śmierć syna D. P. (1), z którym była bardzo blisko związana i w stosunku do którego miała takie same plany i oczekiwania na przyszłość jak jej mąż E. P.. Śmierć ta przełożyła się na jej zdrowie psychiczne, skutkując u niej ciężkim urazem psychicznym i doprowadzając ją dwukrotnie do prób samobójczych. W efekcie H. P. stała się osobą apatyczną, zamkniętą w sobie, społecznie wycofaną. H. P. do chwili obecnej pozostaje pod opieką (...) i przyjmuje leki.

Po śmierci D. P. (1), (...) S.A. w W. wypłacił E. P. kwotę 39.900,00 zł, nie precyzując tytułu płatności.

Na początku roku 2012 B. S., M. C., E. P. i H. P. zgłosili (...) S.A. w W. żądania zapłaty zadośćuczynienia za śmierć D. P. (1) w wypadku komunikacyjnym w dniu 10 czerwca 1998 r. Pismem z dnia 16 stycznia 2012 r. (...) S.A. w W. odmówił zaspokojenia tych żądań.

W ocenie Sądu Rejonowego, źródłem roszczeń powodów o zadośćuczynienie za doznaną wskutek śmierci D. P. (1) krzywdę stanowi art. 448 kc, art. 23 kc i art. 24 § 1 kc.

W przekonaniu Sądu, wszyscy powodowie doznali wskutek śmierci D. P. (1) krzywdy. Wynika to jednoznacznie z treści opinii biegłej sądowej z zakresu psychologii W. W.. Opinie biegłej sądowej dotyczące powódek B. S. i M. C. potwierdzają, iż ich poczucie krzywdy przybrało postać klasycznych komponentów żaloby – smutku i przygnębienia. Proces żaloby u tych powódek przebiegł przy tym prawidłowo, bez powikłań. W konsekwencji dotkliwość cierpień powódek B. S. i M. C. ocenił na poziomie nie odbiegającym od standardu w tego typu sytuacjach. Dużo dotkliwiej śmierć D. P. (1) przeżyli natomiast jego rodzice tj. powodowie H. P. i E. P.. Z opinii biegłej sądowej W. W. wynika bowiem, że śmierć D. P. (1) była dla nich wydarzeniem wyjątkowo traumatycznym. Z życia powodów H. P. i E. P. wyłączona została osoba, z którą – jako rodzice – wiązali duże plany na przyszłość (przekazanie gospodarstwa rolnego) i w której pokładali nadzieję na spokojną starość (w zamian za przekazanie gospodarstwa rolnego). Dramatyzm ich przeżyć był taki wielki, że doprowadził ich do prób samobójczych. Do chwili obecnej, a zatem po upływie znacznego czasu (15 lat) rodziców D. P. (1) nie sposób uznać za pogodzonych z jego śmiercią. Utrata syna i emocje z tym związane stanowią swoisty motyw życiowy H. P. i E. P.. Widocznym jest, że ich psychika doznała w związku z powyższym trwałego urazu.

Uwzględniając powyższe, Sąd Rejonowy przyjął, iż pozwany winien zrekompensować uszczerbek rodziców zmarłego tj. H. P. i E. P. na poziomie kwoty po 40.000,00 zł, zaś w przypadku sióstr zmarłego tj. B. S. i M. C. - po 15.000,00 zł.

Analizując stan sprawy Sąd Rejonowy uwzględnił również zarzut przyczynienia się D. P. (1) do powstania szkody. za powyższym przemawia fakt, że w momencie kolizji D. P. (1) poruszał się po drodze publicznej przy osi jezdni. Wówczas to sprawca wypadku (B. D.) rozpoczął manewr jego wyprzedzania, znacznie przekraczając dozwoloną prędkość jazdy i kierując samochodem w stanie nietrzeźwości. W świetle protokołu badania krwi znajdującego się w aktach sprawy II. K. 1387/98 jest przy tym jednoznacznym, iż w momencie kolizji D. P. (1) znajdował się w stanie nietrzeźwości. Z kolei z zeznań B. D. wywodzić można, że bezpośrednio przed zdarzeniem D. P. (1) rozpoczął manewr skrętu w lewo, nie sygnalizując go wcześniej. Zdaniem Sądu Rejonowego, D. P. (1) przyczynił się do powstania szkody w niewielkim zakresie tj. na poziomie 10%. Uwzględniając zatem zakres przyczynienia się D. P. (1) do powstania szkody, żądania pozwów Sąd uwzględnił w zakresie: odnośnie powódek B. S. i M. C. – do kwot po 13.500,00 zł, a w przypadku powodów H. P. i E. P. – do kwot po 36.000,00 zł.

Określając kwotowo zadośćuczynienie należne powodom z tytułu śmierci D. P. (1) Sąd nie brał pod uwagę kwoty 39.900,00 zł wypłaconej przez pozwanego po wypadku. Pozwany nie wykazał bowiem z jakiego tytułu kwota powyższa została wypłacona.

O kosztach procesu orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie pkt 1, 3, 5, 7 i 9 wywiódł pozwany (...) S.A. w W., zarzucając Sądowi I instancji:

1) **naruszenie prawa materialnego** przez jego niewłaściwą interpretację, tj.:

a) **art. 448 kc** w zw. z **art. 23 kc** poprzez przyjęcie, że powodom wskutek przedmiotowego wypadku, w którym śmierć poniósł D. P. (1), przysługuje zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych - więzi emocjonalnych między członkami rodziny i tym samym przyznanie powodom zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w łącznej wysokości 99.000,00zł,

b) **art. 362 kc** poprzez uwzględnienie przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jedynie 10% przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia szkody w sytuacji gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że poszkodowany D. P. (1) przyczynił się do powstania szkody w znacznie większym stopniu, gdyż w chwili zdarzenia znajdował się w stanie nietrzeźwości i nie sygnalizował zamiaru skrętu lewo.

2) **naruszenie prawa procesowego** poprzez niezbadanie przez Sąd w sposób należyty materiału dowodowego, a w konsekwencji naruszenie prawa procesowego polegające na wadliwym zastosowaniu treści **art. 233 § 1 k.p.c.** poprzez niedokonanie oceny dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i tym samym przyjęcie, że poszkodowany D. P. (1) przyczynił się do zaistnienia szkody tylko w 10%, skoro poszkodowany jechał rowerem będąc w stanie nietrzeźwości, a z zeznań świadka B. D. wynika, że poszkodowany naruszył zasady ruchu drogowego poprzez brak zasygnalizowania zamiaru skrętu w lewo,

3) **naruszenie art. 217 § 1 k.p.c.** polegające na odmowie przez Sąd przeprowadzenia dowodu zawnioskowanego przez pozwanego na okoliczność faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez nieuwzględnienie jego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego celem oceny zachowania poszkodowanego D. P. (1) w dacie wypadku.

Uwzględniając powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (z uwzględnieniem wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego), zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, z uwzględnieniem wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie - uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Suwałkach do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach II instancji.

W odpowiedzi na apelację, powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowania apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Nie zawiera ona uzasadnionych zarzutów stanowiąc jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i wnioskami Sądu.

Przede wszystkim wskazać należy, iż Sąd Rejonowy dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, które to Sąd Okręgowy podziela uznając je za właściwą podstawę faktyczną wyroku.

W ustalonych przez Sąd I instancji okolicznościach nie budzi wątpliwości zasada odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie stanowisko Sądu Rejonowego, iż przepisy regulujące zasady odpowiedzialności cywilnej ubezpieczycieli nie wyłączają odpowiedzialności ubezpieczyciela na podstawie art. 448 k.c. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. III CZP 93/12 jednoznacznie wskazał, iż artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (Biul.SN 2012/12/11, Lex nr 1267081). Orzeczenie to przesądza o istnieniu odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela za szkodę, której następstwem jest śmierć poszkodowanego D. P. (1), powodująca jednocześnie naruszenie dóbr osobistych bliskich zmarłych, a w okolicznościach sprawy rodziców i rodzeństwa zmarłego.

Wbrew twierdzeniom apelacji utrata osoby bliskiej w ustalonych przez Sąd okolicznościach jest naruszeniem dobra osobistego, które uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na rzecz powodów. Pogląd, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na mocy art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu jaki miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w świetle orzecznictwa Sądu

Najwyższego należy uznać za ugruntowany. Nie była to tylko jednostkowa wypowiedź Sądu Najwyższego. Stanowisko takie zostało wyrażone w wyroku z 25 maja 2011 r., sygn. II CSK 537/10, Lex nr 846563, w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. III CZP 32/11, Lex nr 852341 czy też w wyroku z 11 maja 2011 r., sygn. I CSK 621/10, Lex nr 848128. Apelacja nie zawiera argumentów, które mogłyby prowadzić do odmiennych wniosków, niż wynikające z w/w orzeczeń. Apelacja nie zawiera też żadnych argumentów, które pozwoliłyby zakwestionować ustalenia sądu dotyczące więzi powodów z D. P. (1), wpływu jego śmierci nie tylko na dalsze życie powodów w jego aspekcie socjalnym, ale - co najważniejsze - także na emocje i psychikę warunkujące ich codzienne funkcjonowanie. Przeciwwstawianie się tezie, iż w okolicznościach sprawy doszło do gwałtownego zerwania więzi rodzinnych, pozbawienia powodów prawa do życia w rodzinie i utrzymania więzi rodzinnych jako dobra osobistego, jest nieuprawnione i nie znajduje jakichkolwiek podstaw prawnych i faktycznych.

Wbrew twierdzeniom pozwanego odmiennych wniosków nie można wyciągnąć z faktu wprowadzenia przez ustawodawcę, od dnia 3 sierpnia 2008 r., wyrażonego wprost w art. 446 § 4 k.c. roszczenia o zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej za doznana krzywdę. Doprowadziło to bowiem jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania, a w konsekwencji wzmocnieniu pozycji najbliższego członka rodziny. Dodanie art. 446 § 4 k.c. jest nie tylko wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, ale także dokonania zmiany ogólnej reguły wynikającej z art. 448 k.c. przez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, LEX nr 848128, wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, LEX nr 785681). Nie ma zatem wątpliwości, że zmiana taka nie wyklucza, lecz wręcz potwierdza, możliwość przyznania członkowi rodziny zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w z. z art. 23 k.c. i art. 24 k.c., gdy śmierć osoby bliskiej nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Apelacja pozwanego nie zawiera żadnych argumentów, które w okolicznościach rozpoznawanej sprawy mogłyby prowadzić do wniosku o rażąco zawyżeniu zadośćuczynienia. Należy podkreślić, iż dochodzone przez powodów roszczenia obejmują krzywdę, jakiej doznali na skutek nagłej śmierci syna i zarazem brata. Utracili w jednej chwili bliską im osobę, z którą wspólnie planowali przyszłość, oczekiwali wsparcia, pomocy. Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń sądu, trauma jakiej doznali powodowie, a w szczególności jego rodzice była bardzo silna. Mimo upływu czasu jej skutki w ich funkcjonowaniu utrzymują się. Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko Sądu I instancji, iż okoliczności tragedii, śmierć członka rodziny wskazuje na krzywdę powodów wymagającą kompensowania zadośćuczynieniem w odpowiednich kwotach. Przyznane przez Sąd Rejonowy kwoty przy uwzględnieniu wszystkich wskazanych okoliczności nie mogą być uznane za rażąco wygórowane, a tylko w takim przypadku sąd odwoławczy może wysokość je korygować. Apelacja, poza teoretycznymi rozważaniami, nie zawiera żadnych konkretnych argumentów, które wskazywałyby na rażące zawyżenie zasądzonych kwot. Wbrew twierdzeniom apelacji rozmiar krzywdy powodów związany z utratą bliskiego członka rodziny nie został zrekomensowany. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, iż zarzut naruszenia prawa materialnego podniesiony w apelacji nie jest zasadny i nie może prowadzić do uwzględnienia wniosków apelacji.

Za chybiony należy uznać również podniesiony przez stronę pozwaną zarzut naruszenia art. 362 k.c., zgodnie z którym jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Słuszności podniesionego zarzutu skarżący upatrują w stwierdzeniu, że poszkodowany przyczynił się do powstania szkody w większym stopniu niż ustalił to Sąd Rejonowy. Nie oznacza to jednak - wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącego - że poczynienie takiego ustalenia obliguje sąd do automatycznego zmniejszenia odszkodowania stosownie do stopnia przyczynienia się poszkodowanego. Zasada automatyzmu w tym zakresie nie obowiązuje.

Przeciwnie w orzecznictwie i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się, że przyczynienie się poszkodowanego jest jedynie warunkiem wstępnym miarkowania odszkodowania. Stwarza sytuację, w której sąd ma powinność rozważenia, czy w konkretnych okolicznościach uzasadnione jest zmniejszenie odszkodowania. Podkreśla się przy tym, że okoliczności wpływające na stopień przyczynienia nie mogą być utożsamiane z okolicznościami usprawiedliwiającymi zmniejszenie

odszkodowania (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 sierpnia 2006 r., IV CSK 118/06; z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 84/09; z dnia 19 listopada 2009 r., IV CSK 241/09, z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 660/11).

Zdaniem Sądu Okręgowego, należy stwierdzić, że ustalając stopień przyczynienia się D. P. (1) na 10%, Sąd Rejonowy uwzględnił wszystkie okoliczności zdarzenia. Niewątpliwie oboje uczestnicy wypadku naruszyli zasady ruchu drogowego, niemniej jednak trudno jest przyznać, aby poszkodowany D. P. (1) w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku. Należy zauważyć, iż sprawca wypadku drogowego naruszył kilka zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym i czyn jego stanowił przestępstwo. Prawna ocena tego zachowania jest więc bardzo surowa, o czym świadczy wyrok skazujący. W tym kontekście należy uznać zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. polegający na oddaleniu wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność oceny zachowania poszkodowanego w dacie wypadku za niezasadny. Wskazać bowiem należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się pominięcie dowodu zgłaszanego przez stronę za dopuszczalne tylko przy dostatecznym wyjaśnieniu istotnych okoliczności spornych, zgodnie z twierdzeniami tej strony, bądź wtedy, gdy są one nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy lub są zgłaszane jedynie dla zwłoki. Przyjmuje się, że sąd nie może oprzeć rozstrzygnięcia na wybiórczo przeprowadzonych dowodach, nie wyjaśniając powodów, dla których pozostałe dowody pominął (vide: wyrok SN z dnia 5 lutego 2009 r., II. UK. 176/08). Ocena zatem, które fakty mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy należy do Sądu orzekającego, a nie do strony. Sąd orzekający nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodu na okoliczności, które strona uważa za istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a które istotnymi nie są. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji słusznie uznał, iż wartość dowodowa wnioskowanej opinii byłaby nikła, albowiem od daty wypadku minęło wiele lat, co wyklucza możliwość analizy zdarzenia w miejscu jego zaistnienia, tudzież oględzin uszkodzeń pojazdów biorących udział w wypadku. W tym stanie rzeczy, wystarczającymi dowodami stanowiły opinia sporządzona w sprawie II. K. 1387/98 Sądu Rejonowego w Suwałkach oraz częściowo zeznania świadka B. D.. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zachowanie D. P. (1) polegające na niezasygnalizowaniu skrętu w lewo i prowadzeniu roweru pod wpływem alkoholu i uwzględniając treść prawomocnego wyroku skazującego, poszkodowany przyczynił się do powstania szkody na poziomie 10%. Zauważyć bowiem należy, iż jakkolwiek D. P. (1) znajdował się w stanie po użyciu alkoholu w chwili zdarzenia, to jednak kierujący pojazdem mechanicznym jest obowiązany do zachowania większej ostrożności, a więc jechać z prędkością zapewniającą panowanie nad pojazdem, z uwzględnieniem warunków, w jakich ruch się odbywa, a w szczególności: rzeźby terenu, stanu i widoczności drogi, stanu i ładunku pojazdu, warunków atmosferycznych i natężenia ruchu (art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym). Dodatkowo podkreślić trzeba, że sprawca wypadku znał poszkodowanego i gdzie mieszka, a zatem winien przewidywać, że D. P. (1) wykona manewr skrętu w lewo, w kierunku swojego domu.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, a jego ocena prawna oparta jest na wnikliwej analizie materiału dowodowego. Z tych też względów i na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego uzasadnia przepis art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 490).